

LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTO

2016 M. VEIKLOS ATASKAITA

2017-02-28 VN-4

Vilnius

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Vykdydamas savo misiją, Lietuvos statistikos departamentas 2016 m. rengė ir skelbė oficialiąją statistiką, aktyviai dalyvavo Europos statistikos teisėkūros ir pasirengimo narystei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (toliau – EBPO) procesuose, plėtojo ir tobulino viešąsias statistinių duomenų rinkimo ir statistinės informacijos sklaidos elektronines paslaugas.

Lietuvos statistikos departamentas atliko visus Oficialiosios statistikos 2016 m. darbų programoje numatytus statistikos darbus. Parengta statistinė informacija buvo naudojama Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, ir 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, 2010 m. kovo 3 d. Europos Komisijos komunikate „Europa 2020: pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ nustatytos strategijos „Europa 2020“, kitų ES ir šalies strateginių dokumentų įgyvendinimui stebėti. 2016 m. Lietuvos statistikos departamentas didelį dėmesį skyrė Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimui stebėti reikalingų statistinių rodiklių esamumui ir prieinamumui vartotojams užtikrinti. Lietuvos statistikos departamentas aktyviai dalyvavo sudarant statistinių rodiklių sąrašą, teikė pastabas įvairioms Jungtinių Tautų darbo grupėms bei Eurostatui, išanalizavo statistinių rodiklių esamumą ir aktualumą, parengė nacionalinį darnaus vystymosi rodiklių sąrašo projektą, esamus darnaus vystymosi statistinius rodiklius pradėjo skelbti Oficialiosios statistikos portale.

Lietuvos statistikos departamentas įgyvendino savo veiklos prioritetus, atlikdamas šiuos darbus:

1. Statistinės informacijos standartizavimas ir sklaidos plėtra.

2016 m. Oficialiosios statistikos portale skelbiamos statistinės informacijos apimtis išaugo 17,5 proc. Siekiant vartotojams aktualesnę statistinę informaciją pateikti patogesne forma, Oficialiosios statistikos portale buvo sukurti nauji skyreliai „Lietuvos jaunimas“ ir „Ekonomikos globalizacijos rodikliai“, išplėstas Darnaus vystymosi ir gyvenimo kokybės statistikos skyrelis. Daugiau pradėta skelbti informacinių pranešimų anglų kalba. Paskelbta 2014 m. gyventojų sveikatos statistinio tyrimo viešoji rinkmena. 2016 m. pabaigoje iš viso Oficialiosios statistikos portale buvo skelbiamos 6 statistinių tyrimų viešosios rinkmenos.

2016 m. buvo įgyvendinamas investicinis projektas „Oficialiosios statistikos portalo teikiamų paslaugų ir funkcionalumo tobulinimas“, kurio metu išplėstas Oficialiosios statistikos portalo funkcionalumas ir pagerinta kokybė bei sukurtos naujos elektroninės paslaugos, išnaudojant bendro naudojimo sistemos komponentus, patobulinta Rodiklių duomenų bazės naudotojo sąsaja, Rodiklių duomenų bazės dizainas, paieškos funkcionalumas, padidinta greitaveika, atnaujintas ir papildytas GIS funkcionalumas. Statistinės informacijos vartotojams parengta mobilioji Oficialiosios statistikos portalo programėlė, kurioje pateikiami pagrindiniai statistiniai šalies rodikliai.

2. Oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų statistikos veiklos koordinavimo stiprinimas.

Lietuvos statistikos departamentas, stiprindamas savo kaip oficialiąją statistiką koordinuojančios institucijos vaidmenį, parengė ir Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2016 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. DĮ-72 patvirtino Oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų koordinavimo tvarkos aprašą. Tvarkos aprašo tikslas – nustatyti oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų statistinės veiklos koordinavimo ir stebėsenos procedūras, oficialiosios statistikos rengimą ir sklaidą koordinuoti kryptingiau ir rezultatyviau. Tvarkos apraše nustatytos pagrindinės statistinės veiklos koordinavimo sritys: Europos statistikos praktikos kodekso principų įgyvendinimas; oficialiosios statistikos darbų

programos sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną; statistikos sričių koordinavimas; statistikos darbų metodikų ir statistinių formuliarių derinimas; statistinės informacijos, kartu su metainformacija, sklaida, statistinės informacijos ir (ar) duomenų teikimas Eurostatui; dalyvavimas ES statistikos teisėkūros procese.

2016 m. didelis dėmesys buvo skiriamas šalies oficialiosios statistikos darbų metodologiniam pagrįstumui užtikrinti. Lietuvos statistikos departamento Metodinės komisijos posėdžiuose svarstyta 13 kitų oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų parengtų statistinių tyrimų metodikų ir metodinių aprašų, kuriuos svarstyti pateikė 6 oficialiąją statistiką tvarkančios valstybės institucijos ir įstaigos.

Strateginiu laikotarpiu buvo tęsiami oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų rengiamos statistinės informacijos integravimo į Oficialiosios statistikos portalą darbai. 2016 m. statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale pradėjo skelbti Lietuvos Respublikos valstybinis patentų biuras, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos. Kartu su statistine informacija Oficialiąją statistiką tvarkančios valstybės institucijos pradėjo rengti ir skelbti Oficialiosios statistikos portale statistinių tyrimų (rodiklių) metainformacijos aprašus.

Skleidžiant gerą patirtį oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos srityje oficialiąją statistiką tvarkančioms valstybės institucijoms ir įstaigoms, 2016 m. buvo organizuoti 7 patirties pasidalijimo seminarai, kurių metu pasidalyta statistinių tyrimų metodikų rengimo, statistinės informacijos sklaidos, vartotojų nuomonių tyrimų organizavimo, statistinės atskaitomybės naštos respondentams valdymo, statistinės informacijos kokybės stebėsenos ir užtikrinimo gerą patirtimi.

3. Pasirengimas stoti į EBPO.

2016 m. Lietuvos statistikos departamentas organizavo ir koordinavo pasirengimo narystei EBPO veiklas statistikos srityje. Nustatytais terminais buvo įgyvendintos visos 2016 m. priemonės, numatytos Lietuvos statistikos departamento pasirengimo narystei EBPO veiksmų plane, bei kiti įsipareigojimai, patvirtinti Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymais. 2016 m. spalio 26–27 d. įvyko antrasis EBPO Statistikos direktorato atstovų ir EBPO ekspertų vizitas Lietuvos statistikos departamente, kurio metu aptarta Statistikos peržiūros eiga ir planai, pristatyti pasiekimai ir naujovės, aptarti informacijos rengimo ir perdavimo terminai ir būdai. Po šio vizito pradėti pasirengimo darbai Lietuvos statistikos peržiūros rezultatams pristatyti EBPO Statistikos ir statistikos politikos komitete 2017 m. birželio mėn.

Lietuvos statistikos departamento veiklos efektyvumo pokyčiai. Praėjusiais metais Lietuvos statistikos departamentas įgyvendino šias veiklos efektyvumą didinančias priemones:

1. Tobulinti statistinių duomenų surinkimo, apdorojimo ir sklaidos metodus, trumpinti metinės statistinės informacijos parengimo terminus. Remiantis statistinės informacijos rengimo proceso stebėsenos rezultatais, buvo išanalizuota ir peržiūrėta atskirų statistikos darbų (tyrimų) eiga, įgyvendintos priemonės, leidžiančios statistinę informaciją vartotojams pateikti anksčiau. 2016 m., palyginti su 2015 m., metinė statistinė informacija buvo parengta ir paskelbta vidutiniškai 2 dienomis anksčiau.

2016 m. siekiant padidinti veiklos efektyvumą ir sudaryti sąlygas statistinės informacijos rengimui taikyti moderniausius metodus, viename padalinyje centralizuotos imčių rinkimo, svorių nustatymo, įverčių ir paklaidų skaičiavimo bei sezoninės įtakos pašalinimo funkcijos. Tai leis efektyviau ir kokybiškiau organizuoti statistinės informacijos rengimo procesą. Numatoma, kad 2017 m. metinė statistinė informacija bus parengiama vidutiniškai 6 dienomis greičiau nei 2016 m.

2. Plėsti statistinių duomenų gavimą internetu iš ūkio subjektų ir gyventojų. Elektroninis duomenų surinkimo būdas leido ne tik pagerinti statistinių duomenų kokybę, bet ir geriau organizuoti statistinių duomenų surinkimo procesą. 2016 m. ūkio subjektų, teikiančių

statistines ataskaitas elektronine forma, dalis išaugo 2 procentiniais punktais, maždaug tiek pat išaugo ūkio subjektų, teikiančių statistines ataskaitas tiesiogiai prisijungus prie *e. Statistikos* sistemos, dalis.

Nuo 2015 m. veikiančioje elektroninėje gyventojų apklausų sistemoje *e. Statistika* gyventojams statistinius duomenis internetu gali teikti fiziniai asmenys. 2016 m. šia galimybe pasinaudojo 4,2 proc. statistiniuose tyrimuose dalyvauti atrinktų respondentų.

3. Plėsti elektroninių dokumentų rengimą elektroninių dokumentų valdymo sistemoje „Sodas“ (toliau – EDVS „Sodas“). Skatindamas efektyvų ir aplinką tausojantį išteklių naudojimą, Lietuvos statistikos departamentas plėtojo vidaus dokumentų rengimą ir registravimą EDVS „Sodas“. Nuo 2016 m. šioje sistemoje pradėti rengti ir tvirtinti Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymai. Per pastaruosius penkerius metus, plečiant EDVS „Sodas“ rengiamų ir registruojamų dokumentų apimtį, beveik 60 proc. sumažėjo išlaidos popieriui, efektyviau organizuojamas dokumentų rengimas ir derinimas. 2016 m. Lietuvos statistikos departamento gautų ir sudarytų elektroninių dokumentų (įskaitant ir siunčiamus dokumentus) dalis, palyginti su visais gautais ir sudarytais oficialiais veiklos dokumentais, sudarė 67 proc.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Lietuvos statistikos departamento strateginis tikslas (kodas 01)

Lietuvos statistikos departamento strateginis tikslas – gerinti statistikos paslaugų ir produktų kokybę ir prieinamumą, racionaliai naudojant išteklius ir nedidinant statistinės atskaitomybės naštos respondentams.

Strateginiam tikslui įgyvendinti 2016 m. buvo vykdyta programa „Oficialiosios statistikos tvarkymas“ (kodas 01-01).

Strateginio tikslo įgyvendinimą atspindėjo efekto vertinimo kriterijai:

– E-01-01. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis;

– E-01-02. Visuomenės susidomėjimo oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas;

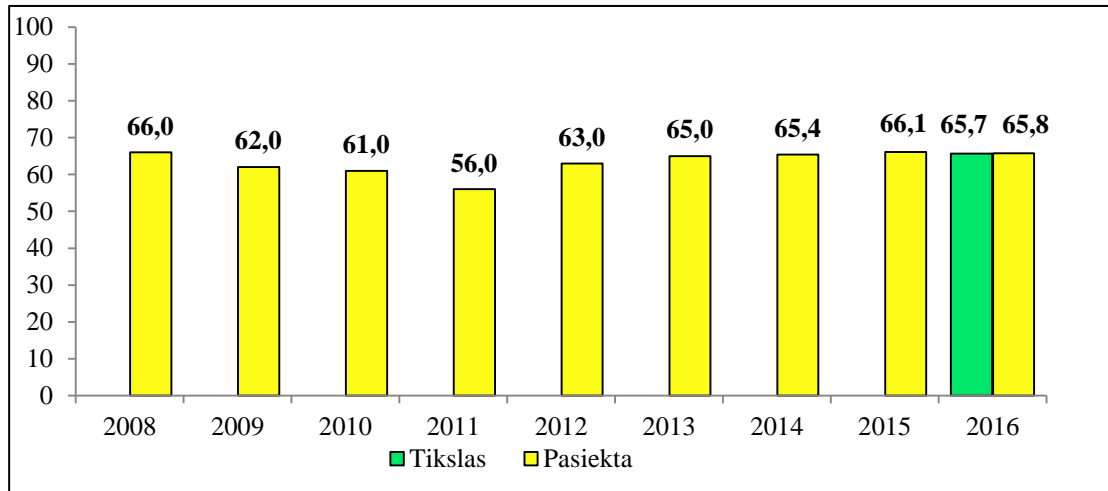
– E-01-03. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), išreikšta vidutinėmis metinėmis vienos įmonės laiko sąnaudomis statistiniams duomenims parengti ir statistinėms ataskaitoms pildyti.

E-01-01. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis. 2016 m. pasiektas 65,8 proc. vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis (planuota vertinimo kriterijaus reikšmė – 65,7 proc.). Kaip ir kasmet, Lietuvos statistikos departamentas daug dėmesio skyrė statistinės informacijos ir metainformacijos prieinamumui didinti: 2016 m. statistinių rodiklių reikšmių, skelbiamų Oficialiosios statistikos portale, skaičius išaugo 22 mln., išplėsta metainformacijos lietuvių ir anglų kalbomis apimtis.

2016 m. oficialiosios statistikos vartotojams organizuoti oficialiosios statistikos populiarinimo ir statistinio raštingumo didinimo renginiai. Jų metu buvo pristatomos Oficialiosios statistikos portalo teikiamos statistinių rodiklių paieškos ir analizės galimybės, statistinės informacijos vizualizacijos priemonės, populiariai supažindinama su pagrindiniais statistiniais rodikliais, Lietuvos statistikos departamento veikla.

Didelis dėmesys buvo skiriamas bendradarbiavimui su universitetais stiprinti – pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Vilniaus Gedimino technikos universitetu. Šiuo metu Lietuvos statistikos departamentas yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su 4 pagrindiniais Lietuvos universitetais.

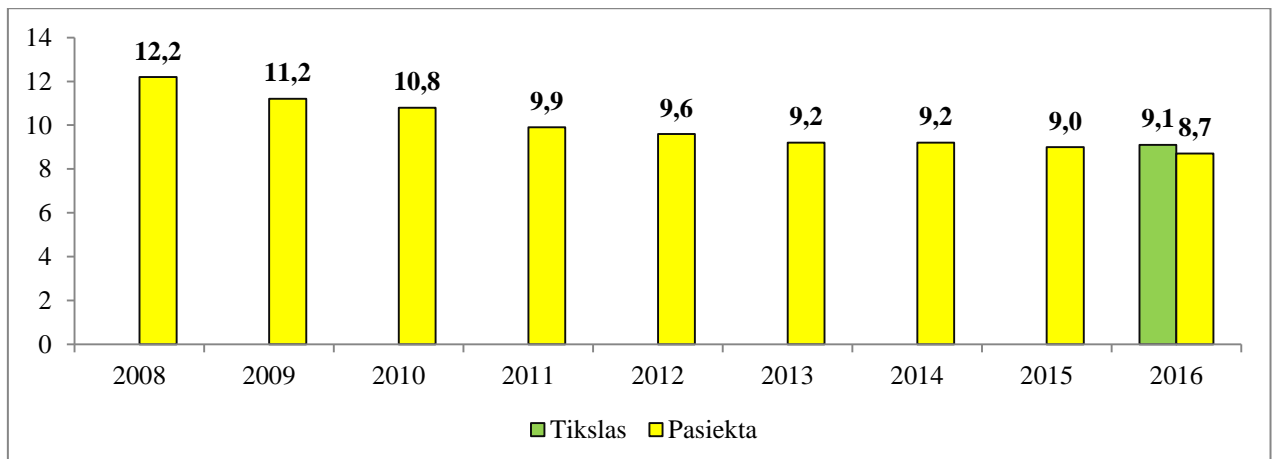
1 pav. E-01-01. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis

E-01-02. Visuomenės susidomėjimo oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas. Visuomenės susidomėjimo oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas apima Oficialiosios statistikos portalo, *e. Statistikos* sistemų ūkio subjektams ir gyventojams, Lietuvos statistikos departamento interneto svetainės fiksuojamų unikalių apsilankymų skaičiaus, naujai registruotų Oficialiosios statistikos portalo vartotojų skaičiaus, individualių užklausų skaičiaus ir citavimo atvejų stebimoje šalies ir regioninėje žiniasklaidoje skaičiaus pokyčius. Išaugus statistinės informacijos, skelbiamos Oficialiosios statistikos portale, apimčiai ir Oficialiosios statistikos portalo, kaip statistinės informacijos šaltinio, atpažįstamumui, šis vertinimo kriterijus padidėjo daugiau nei planuota ir sudarė 129 proc. (planuota – 106 proc.). Susidomėjimo augimą lėmė du kartus išaugęs registruotų Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazės registruotų vartotojų skaičius. Palyginti su 2015 m., sumažėjęs individualių užklausų skaičius ir išaugęs unikalių apsilankymų Oficialiosios statistikos portale skaičius rodo, kad vis daugiau vartotojų reikalingą statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale susiranda savarankiškai.

E-01-03. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams).

2 pav. E-01-03. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), vidutinės metinės vienos įmonės laiko statistiniams duomenims parengti ir statistinėms ataskaitoms pildyti sąnaudos, valandomis

2016 m. statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), išreikšta vieno respondento vidutinėmis metinėmis laiko sąnaudomis statistinėms ataskaitoms pildyti ir teikti buvo 8,7 val. (planuota – 9,1 val.). Svarbią įtaką statistinės atskaitomybės naštai turėjo *e. Statistikos* sistemoje įdiegta galimybė statistinius formulius pildyti tiesiogiai internetu, nediegiant papildomos programinės įrangos. 2016 m. šia galimybe pasinaudojo 18 proc. respondentų daugiau nei 2015 m. Daugiau nei 8 tūkst. respondentų statistinės atskaitomybės našta sumažėjo pasikeitus teisės aktų reikalavimams ir atsisakius netekusių aktualumo statistinių rodiklių.

Oficialiosios statistikos tvarkymo programa (kodas 01-01)

2016 m. Lietuvos statistikos departamentas vykdė tęstinę Oficialiosios statistikos tvarkymo programą.

Programos tikslas – aprūpinti visuomenę kokybiška statistine informacija, atspindinčia socialinės ir ekonominės raidos tendencijas ir aplinkos pokyčius, gerinti teikiamų paslaugų kokybę.

Igyvendindamas programos tikslą, Lietuvos statistikos departamentas parengė statistinę informaciją, atspindinčią šalies demografinės ir socialinės raidos ypatumus, ūkio tendencijas, struktūrinius ir trumpalaikius verslo pokyčius, žemės ūkio ir aplinkos aktualijas; plėtojo ir populiarino ūkio subjektams ir gyventojams skirtas *e. Statistikos* sistemas ir Oficialiosios statistikos portalą. Igyvendindamas programos tikslą, Lietuvos statistikos departamentas pasiekė 4 rezultato vertinimo kriterijų planuotas reikšmes, 2 rezultato vertinimo kriterijai pasiekti didesniu nei 80 proc. lygiu.

Kaip ir kasmet, visuomenė buvo informuojama apie svarbiausius šalies demografinius, socialinius ir ekonominius pokyčius. Parengti 302 statistikos informaciniai pranešimai (R-01-01-01-01) (planuota – 298). Papildomai buvo paskelbti 4 informaciniai pranešimai apie vartojimo išlaidas ir kainų lygį Europos šalyse (1), švietimo įstaigų streikus (2) ir šalies konkurencingumą (1).

Lietuvos statistikos departamentas didelį dėmesį skyrė statistinės informacijos savalaikiškumui. 2016 m. metinės statistinės informacijos parengimo ir paskelbimo vidutinė trukmė sudarė 163 dienas (R-01-01-01-04), ketvirtinės – 53 dienas (R-01-01-01-03), mėnesinės – 19 dienų (R-01-01-01-02). Svarbus veiksnys, trumpinant statistinės informacijos parengimo terminus, yra šiuolaikinių matematinių metodų ir informacinių technologijų naudojimas.

E. Statistikos sistemos teikiamų galimybių pripažinimą rodo vis sparčiau auganti ūkio subjektų, teikiančių statistines ataskaitas elektronine forma, dalis. 2016 m. 87 proc. ūkio subjektų statistines ataskaitas teikė elektronine forma (R-01-01-01-05), t. y. 1 procentiniu punktu daugiau nei planuota. Fizinių asmenų, atrinktų dalyvauti statistinėse apklausose, anketas tiesiogiai *E. statistikos* sistemoje gyventojams užpildė 4,2 proc. (R-01-01-01-06) (planuota – 5,0 proc.).

Oficialiosios statistikos tvarkymo programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis tikslas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Programos tikslas – aprūpinti visuomenę kokybiška statistine informacija, atspindinčia socialinės ir ekonominės raidos tendencijas ir aplinkos pokyčius, gerinti teikiamų paslaugų kokybę			

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis tikslas	įvykdyta	įvykdymo procentas
R-01-01-01-01	Paskelbtų informacinių pranešimų, atspindinčių šalies socialines ekonomines aktualijas, skaičius (vienetai)	298	302	101,3
R-01-01-01-02	Mėnesinės statistinės informacijos paskelbimo ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus vidutinė trukmė dienomis pagal informacinių pranešimų skelbimo kalendorių (dienos)	19	19	100
R-01-01-01-03	Ketvirtinės statistinės informacijos paskelbimo ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus vidutinė trukmė dienomis pagal informacinių pranešimų skelbimo kalendorių (dienos)	53	53	100
R-01-01-01-04	Metinės statistinės informacijos paskelbimo ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus vidutinė trukmė dienomis pagal skelbimo Rodiklių duomenų bazėje kalendorių (dienos)	160	163	98,2
R-01-01-01-05	Respondentų (ūkio subjektų), teikiančių statistines ataskaitas elektronine forma, dalis (procentai)	86	87	101,2
R-01-01-01-06	Respondentų (gyventojų, namų ūkių), teikiančių statistines ataskaitas elektronine forma, dalis (procentai)	5,0	4,2	84
	<i>1 tikslo 2 uždavinys</i> – atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę			
P-01-01-01-02-01	Demografinę socialinę raidą apibūdinančių statistinių rodiklių, parengtų ir paskelbtų Oficialiosios statistikos portale, reikšmių skaičiaus pokytis, palyginti su ankstesniais metais (procentai)	5,0	5,0	100
P-01-01-01-02-02	Verslą apibūdinančių statistinių rodiklių, parengtų ir paskelbtų Oficialiosios statistikos portale, reikšmių skaičiaus pokytis, palyginti su ankstesniais metais (procentai)	7,0	7,2	102,9
P-01-01-01-02-03	Žemės ūkį ir aplinkos būklę apibūdinančių statistinių rodiklių, parengtų ir paskelbtų Oficialiosios statistikos portale, reikšmių skaičiaus pokytis, palyginti su ankstesniais metais (procentai)	7,0	7,0	100

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis tikslas	įvykdyta	įvykdymo procentas
P-01-01-01-02-04	Makroekonomikos raidą apibūdinančių statistinių rodiklių, parengtų ir paskelbtų Oficialiosios statistikos portale, reikšmių skaičiaus pokytis, palyginti su ankstesniais metais (procentai)	9,0	9,4	104,4
P-01-01-01-02-05	Oficialiosios statistikos portale paskelbtų statistinių tyrimų (rodiklių) metainformacijos aprašų skaičius (vienetai)	189	197	104,2
P-01-01-01-02-06	Parengtas ir paskelbtas informacinis pranešimas apie alkoholio ir tabako vartojimą ir jo padarinius (vienetai)	1	1	100
	<i>1 tikslo 3 uždavinys</i> – tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas			
P-01-01-01-03-01	Administracinių duomenų šaltinių pagrindu parengtų statistinių rodiklių dalis (procentai)	42,5	42,5	100
P-01-01-01-03-02	Užtikrintas nepertraukiamas viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumas (procentai)	98,8	99,8	100
P-01-01-01-03-03	Organizuotų priemonių, skirtų oficialiajai statistikai populiarinti ir statistiniam raštingumui didinti, skaičius (vienetai)	35	34	97,1
P-01-01-01-03-04	Oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų, skelbiančių statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, skaičius (vienetai)	7	10	142,9
P-01-01-01-03-05	Komandiruočių į EBPO susitikimus skaičius (vienetai)	4	6	150
	<i>1 tikslo 4 uždavinys</i> – Atlikti užsakomuosius statistikos darbus			
P-01-01-01-04-01	Gautos įplaukos už paslaugas ir statistikos darbus, vykdomus pagal sutartis (tūkst. eurai)	15,0	22,6	150,7

Oficialiosios statistikos tvarkymo programos tikslui įgyvendinti buvo iškelti keturi uždaviniai:

1. atlikti visuotinius surašymus;
2. atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę;

3. tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas;

4. atlikti užsakomuosius statistikos darbus.

1 uždavinys. Atlikti visuotinius surašymus.

Siekiant atlikti Lietuvos Respublikos 2021 m. visuotinį gyventojų ir būstų surašymą (toliau – 2021 m. gyventojų ir būstų surašymas) atlikti maksimaliai panaudojant administracinius duomenis, su Švietimo informacinių technologijų centru ir Valstybės įmone Registrų centru buvo derinamos sutarčių dėl administracinių duomenų, reikalingų 2021 m. gyventojų ir būstų surašymui, gavimo projektai, duomenų teikimo sąlygos ir formatai. Tęsimos derybos su kitais administracinių duomenų valdytojais dėl administracinių duomenų gavimo.

Atlikta vartotojų nuomonių apklausa dėl 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo statistinės informacijos poreikio. Apklaustos 1 648 valstybės institucijos ir įstaigos, privačios įmonės, mokslo visuomenė ir kitų vartotojų grupių atstovai. Apklaustos rezultatai bus panaudoti rengiant 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo programą.

Parengti 2018 m. bandomojo gyventojų ir būstų surašymo metodikos ir gyventojų ir būstų surašymui reikalingų duomenų paėmimo taisyklių projektai, kurie bus testuojami 2018 m. bandomojo gyventojų ir būstų surašymo metu (P-01-01-01-01-01).

2 uždavinys. Atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę. Įgyvendindamas šį uždavinį, Lietuvos statistikos departamentas atliko Oficialiosios statistikos 2016 m. darbų programoje numatytus statistikos darbus (tyrimus), kurių rezultatus paskelbė Oficialiosios statistikos portale, statistikos leidiniuose, informaciniuose pranešimuose. Pasiiekti visi 6 produkto vertinimo kriterijai, nustatyti 2 uždavinio įgyvendinimui vertinti.

2016 m. demografinę ir socialinę raidą atspindinčių statistinių rodiklių, parengtų ir paskelbtų Oficialiosios statistikos portale, reikšmių skaičiaus pokytis, palyginti su 2015 m., sudarė 5,0 proc. (P-01-01-01-02-01) (planuota – 5,0 proc.); verslą apibūdinančių statistinių rodiklių reikšmių pokytis, palyginti su 2015 m., buvo 7,2 proc. (P-01-01-01-02-02) (planuota – 7,0 proc.); žemės ūkio ir aplinkos būklės statistinių rodiklių reikšmių pokytis – 7 proc. (P-01-01-01-02-03) (planuota – 7,0 proc.), makroekonomikos raidą apibūdinančių statistinių rodiklių reikšmių pokytis – 9,4 proc. (P-01-01-01-02-04) (planuota – 9,0 proc.). Oficialiosios statistikos portalo skyrelyje „Regioninė statistika“ paskelbti 26 statistikos rinkiniai pagal statistikos sritis PDF formatu, „Teritorijų vystymosi rodikliai“, aktualizuotos GIS aplikacijos, išplėstas jų funkcionalumas. Siekiant informuoti statistinės informacijos vartotojus apie oficialiajai statistikai rengti taikomus metodus ir statistinių rezultatų kokybę, 2016 m. Oficialiosios statistikos portale buvo skelbiami 197 statistinių tyrimų (rodiklių) metainformacijos aprašai (P-01-01-01-02-05) (planuota – 189), parengti pagal Europos statistikos sistemos kokybės ataskaitų ir metaduomenų aprašų rekomendacijas.

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, Lietuvos statistikos departamentas apibendrino statistinių tyrimų duomenis ir paskelbė statistinę informaciją apie alkoholinių gėrimų gamybą, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių (išskyrus nelegalių) importą, eksportą, pardavimą, mažmenines kainas ir jų pokyčius, vartojimą ir jo padarinius (P-01-01-01-02-06).

Lietuvos statistikos departamentas, įgyvendindamas Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų planą 2015–2017 metams, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-199 „Dėl Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano 2015–2017 metams patvirtinimo“, parengė ir Oficialiosios statistikos portale ir leidinyje „Moterys ir vyrai Lietuvoje 2015“ paskelbė statistinę informaciją apie moteris ir vyrus Lietuvoje: jų pagrindines demografines, socialines-ekonomines charakteristikas, dalyvavimą darbo rinkoje ir valstybės valdyme, švietime, mokymąsi visą

gyvenimą, sveikatą ir socialinę apsaugą, namų ūkius ir šeimas, vaikų priežiūrą, smurtą ir nusikalstamumą.

Lietuvos statistikos departamentas, vykdydamas Nacionalinės neįgaliųjų socialinės integracijos 2013–2019 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metais priemonių planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. A1-381 „Dėl Nacionalinės neįgaliųjų socialinės integracijos 2013–2019 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metais priemonių plano patvirtinimo“, parengė ir Oficialiosios statistikos portale bei informaciniame pranešime „Socialinės paslaugos 2015 m.“ paskelbė statistinę informaciją apie neįgaliesiems suteiktas socialines paslaugas.

Įgyvendindamas Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“, Lietuvos statistikos departamentas parengė ir skyrelyje Oficialiosios statistikos portalo „Lietuvos jaunimas“ paskelbė jaunimo demografinius, užimtumo ir nedarbo, darbo apmokėjimo, pajamų ir gyvenimo lygio, sveikatos ir švietimo statistinius rodiklius.

Įgyvendindamas 2011–2020 metų Valstybinės sporto plėtros strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. vasario 5 d. nutarimu Nr. 112 „Dėl 2011–2020 metų Valstybinės sporto plėtros strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, Lietuvos statistikos departamentas įvertino ir Oficialiosios statistikos portale paskelbė sporto sektoriuje sukurtos pridėtinės vertės, produkcijos, užimtųjų skaičiaus statistinius rodiklius.

Įgyvendindamas 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 269 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, tęsė kultūros palydovinių sąskaitų sudarymo darbus. 2016 m. buvo išnagrinėti ir identifikuoti pagrindiniai statistiniai rodikliai, apibūdinantys kultūros sektoriaus indėlį į šalies ekonomiką, atrinktos ekonominės veiklos, profesijos, sudarytas kultūros produktų ir paslaugų sąrašas, išanalizuotos administracinių duomenų šaltinių panaudojimo galimybės kultūros palydovinėms sąskaitoms rengti.

2016 m., be kasmet atliekamų statistikos darbų (tyrimų), Lietuvos statistikos departamentas atliko šiuos, pagal ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus vykdomus, statistinius tyrimus:

- Darbo užmokesčio struktūros statistinio tyrimo rezultatai apie darbuotojų skaičių, jų darbo užmokesčių, jo struktūrą ir pasiskirstymą šalies ūkyje pagal sektorius, ekonominės veiklos rūšis, darbuotojų profesijas, išsilavinimą, darbo stažą įmonėje, amžių, lytį ir įmonės dydį paskelbti informaciniame pranešime, statistikos leidiniuose „Darbo užmokesčio struktūra 2014“ ir Darbo rinkos metraštis 2015“, Oficialiosios statistikos portale.

- Atlikta namų ūkių biudžetų statistinio tyrimo namų ūkių apklausa. Šio statistinio tyrimo rezultatai leis vertinti socialinės politikos veiksmingumą, kaip Lietuvoje įvedus eurą pasikeitė gyventojų vartojimo lygis bei vartojimo išlaidų struktūra; bus naudojami kitų sričių (vartotojų kainų, nacionalinių sąskaitų ir kt.) statistikai rengti.

- Pradėti suaugusių asmenų švietimo ir dirbančių įmonėse asmenų profesinės kvalifikacijos tobulinimo statistiniai tyrimai, ES šalyse vykdomi kas penkeri metai. Šių statistinių tyrimų pagrindu 2017 m. bus paskelbta statistinė informacija apie formalųjį ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą, dirbančių asmenų kvalifikacijos tobulinimą ir profesinių gebėjimų stiprinimą.

- Variklinių transporto priemonių didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvartos sudėties statistinio tyrimo, vykdomo kas penkeri metai, rezultatai paskelbti informaciniame pranešime, statistikos leidinyje „Mažmeninė ir didmeninė prekyba 2015“,

Oficialiosios statistikos portale.

- Pradėtas žemės ūkio struktūros tyrimas, vykdomas kas treji metai. Šio statistinio tyrimo rezultatai leis įvertinti žemės ūkio valdų struktūrą ir specializaciją, nustatyti pasikeitimus šalies žemės ūkyje, palyginti su 2013 m.

Taip pat 2016 m. Lietuvos statistikos departamentas atliko vienkartinius, ES teisės aktais reglamentuotus, statistinius tyrimus, skirtus jaunimo darbo rinkoje, gyventojų dalyvavimo socialiniame bei kultūriniame gyvenime ir materialinio nepritekliaus bei gyventojų galimybės naudotis paslaugomis statistiniams rodikliams parengti.

3 uždavinys. Tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas. Lietuvos statistikos departamentas pasiekė 4 produkto vertinimo kriterijus, nustatytus 3 uždavinio įgyvendinimui vertinti, vieno produkto vertinimo kriterijus pasiektas 97 proc.

2016 m. ketvirtą kartą Lietuvos statistikos departamento vadybos sistema sertifikuota pagal Kokybės vadybos sistemų standarto ISO 9001 reikalavimus. Naujos Kokybės vadybos sistemų standarto ISO 9001:2015 redakcijos reikalavimų įgyvendinimas leido sustiprinti rizikos valdymą Lietuvos statistikos departamente, savo veiklą grįsti suinteresuotųjų šalių poreikiais ir lūkesčiais. Sertifikacinio audito ataskaitoje kaip stipriosios institucijos sritys įvardyta vartotojų poreikių tenkinimo svarbos suvokimas, atsakingas ir nuoseklus požiūris į statistinės atskaitomybės naštos respondentams mažinimą, aukšta specialistų kompetencija, tarptautinis bendradarbiavimas, nuolatinis veiklos tobulinimas.

Kaip ir kasmet Lietuvos statistikos departamentas plėtojo administracinių duomenų pritaikymą statistikai rengti. 2016 m. administracinių duomenų pagrindu parengta 42,5 proc. statistinių rodiklių (P-01-01-01-03-01). Tai yra 0,5 procentinio punkto daugiau nei 2015 m.

Siekiant užtikrinti aukštą Lietuvos statistikos departamento teikiamų viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumą, 2016 m. buvo nuolat prižiūrima ir tobulinama Oficialiosios statistikos portalo infrastruktūra. Tai leido pasiekti planuotą 98,8 proc. nepertraukiamą viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumą (P-01-01-01-03-02).

Įgyvendinant „Vartojimo prekių ir paslaugų kainų pirminių statistinių duomenų surinkimo ir vartotojų kainų indeksų sudarymo sistemos plėtros“ projektą, 2016 metais buvo sukurtas ir įdiegtas kompiuterizuoto kainų rinkimo modulis, skirtas automatizuotai kainų duomenims ir informacijai nuskaityti iš internete pateiktų atvirų šaltinių ir nuskaitytiems duomenims ir informacijai transformuoti bei perkelti į „m-partner“ sistemos duomenų apdorojimo modulį ir subindeksų skaičiavimo lenteles.

Kaip ir kasmet, Lietuvos statistikos departamentas, didindamas visuomenės susidomėjimą oficialiąja statistika ir skatindamas ją naudoti kasdienėje veikloje, organizavo priemones, skirtas oficialiajai statistikai populiarinti ir statistiniam raštingumui didinti. 2016 m. organizuotos 34 tokio pobūdžio priemonės (P-01-01-01-03-03) (planuota – 35). Didelio visuomenės susidomėjimo sulaukė statistinė informacija, skleista socialiniuose tinkluose.

Lietuvos statistikos departamentas tęsdamas oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų rengiamų statistinių rodiklių integravimo į Oficialiosios statistikos portalą darbus, 2016 m. sudarė sąlygas 10 oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų savarankiškai skelbti statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale (P-01-01-01-03-04) (planuota – 7).

2016 m. vykdant pasirengimo narystei EBPO darbus, dalyvauta 6 EBPO Statistikos ir statistikos politikos komiteto ir jo darbo grupių susitikimuose (P-01-01-01-03-05) (planuota – 4), taip pat Lietuvoje vykusiuose susitikimuose su EBPO ekspertais, vykdančiais kitų sričių peržiūras (Jaunimo užimtumo politikos, Rinkos atvirumo, Inovacijų politikos, Viešojo valdymo ir kt.), kurios apėmė ir statistikos klausimus. Pagal kompetenciją Lietuvos statistikos departamentas teikė pastabas kitų sričių peržiūrų ataskaitoms, pildė atitikties klausimynus, teikė statistinę informaciją.

4 uždavinys. Atlikti užsakomuosius statistikos darbus. Lietuvos statistikos departamentas, įgyvendindamas šį uždavinį, be pagrindinės veiklos, atliko darbus pagal sutartis –

rengė statistinę informaciją pagal užklausas, teikė statistikos leidinių prenumeratos ir pardavimo paslaugas, teikė ekspertinę pagalbą kitų šalių statistikos institucijoms. 2016 m. už šiuos užsakomuosius darbus ir paslaugas Lietuvos statistikos departamentas gavo 22,6 tūkst. Eur pajamų (planuota – 15 tūkst. Eur) (P-01-01-04-01). Beveik 60 proc. gautų įplaukų sudarė lėšos, gautos už kitų šalių statistikos tarnyboms teiktą ekspertinę pagalbą.

Oficialiosios statistikos tvarkymo programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti asignavimai, tūkst. eurų	Panaudoti asignavimai, tūkst. eurų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1 + 2)	9007,4	8708,1	96,7
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	9007,4	8708,1	96,7
iš jo:	8977,6	8679,7	96,7
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	–	–	–
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	29,8	28,4	95,3
2. Kiti šaltiniai (ES finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	–	–	–

2016 m. Lietuvos statistikos departamentas panaudojo 8,7 mln. Eur, arba 96,7 proc. patvirtintų asignavimų. Dėl darbuotojų laikinojo nedarbingumo ir kaitos sutaupyta darbo užmokestis, Europos Komisijos gražintos lėšos už komandiruotes, kitoms prekėms ir paslaugoms, ilgalaikiam materialiajam turtui skirtos sutaupytos lėšos (įsigyta mažesne nei buvo planuota kaina) buvo gražintos į Valstybės biudžetą.

III. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

Lietuvos statistikos departamentas nustatė šiuos veiklos prioritetus 2017 m.:

1. Statistinės informacijos sklaidos plėtra. Siekiant oficialiąją statistiką pateikti vartotojui patogiai ir suprantamai, 2016 m. bus tobulinamas Oficialiosios statistikos portalas.

2017 m. bus didinamas Oficialiosios statistikos portale skelbiamų statistinių rodiklių reikšmių skaičius. Iki metų pabaigos Oficialiosios statistikos portale vartotojams bus prieinama daugiau nei 130 mln. statistinių rodiklių reikšmių.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. 5 „Dėl Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono sudarymo“, 2017 m. Lietuvos statistikos departamentas pradės parengiamuosius darbus statistinei informacijai pagal šiuo nutarimu nustatytus regionus rengti. Nuo 2018 m. statistinė informacija pagal Sostinės bei Vidurio ir vakarų Lietuvos regionus bus pradėta teikti vartotojams.

2. Oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų statistikos veiklos koordinavimas. Bus tęsiami oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų skelbiamų statistinių rodiklių integravimo į Oficialiosios statistikos portalą darbai. Per artimiausius metus numatoma 13 oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų sudaryti sąlygas savarankiškai skelbti Oficialiosios statistikos portale savo parengtą statistinę informaciją kartu su metainformacija.

Lietuvos statistikos departamentas stiprins koordinavimą statistikos metodologijos srityje. 2017 m. Lietuvos statistikos departamento Metodinės komisijos posėdžiuose numatoma svarstyti 13 kitų oficialiąją statistiką tvarkančių valstybės institucijų ir įstaigų parengtų statistinių tyrimų metodikų ir metodinių aprašų.

Siekiant užtikrinti gerosios patirties sklaidą, oficialiąją statistiką tvarkančioms institucijoms ir įstaigoms pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus patvirtintą Patirties pasidalijimo su kitomis oficialiąją statistiką tvarkančiomis valstybės institucijomis ir įstaigomis 2017 m. seminarų planą bus organizuojami seminarai statistinės informacijos rengimo ir sklaidos, statistinių duomenų kokybės užtikrinimo, Europos statistikos praktikos kodekso įgyvendinimo ir kt. klausimais.

3. Sklandus pasirengimas narystei EBPO. Lietuvos statistikos departamentas koordinuos pasirengimo narystei EBPO darbus statistikos srityje, įgyvendins Lietuvos statistikos departamento pasirengimo narystei EBPO veiksmų plane numatytas priemones bei kitus įsipareigojimus. 2017 m. birželio 21–22 d. Lietuvos statistikos departamento generalinė direktorė dalyvaus EBPO Statistikos ir statistikos politikos komiteto posėdyje, kuriame bus pristatyti Lietuvos statistikos peržiūros rezultatai.

Generalinė direktorė

Vilija Lapėnienė